

Reaktivita a „reakce“

Pojem „reaktivita“ má pro filosofii obrovský význam, pokud je správně „nasouzen“ a pokud mu správně rozumíme. Reakce je vždycky akcí, ale opravdovou, tj. samostatnou a svébytnou akcí, byť „odpovídající“ na něco, co není její součástí ani složkou. Reaktivita je proto vždy jakousi „výbavou“ subjektu, který v žádném případě nelze chápat jako pouhý průsečík nějakých vnějších „vlivů“ a „působení“. Reakce není následkem působení, ale je odpovědí na nejrůznější působení, která nejsou příčinou, nýbrž nanejvýš „podnětem“ této odpovědi. Ovšem i to je zatíženo nežádoucím významem (konotací): „podnět“ jakoby sugeruje, že je tím, co je na počátku případné odpovědi. Ve skutečnosti na skutečném „počátku“ kterékoli „reakce“, tedy „odpovědi“, je subjekt, který teprve svou „akcí“ způsobuje, že onen „vnější podnět“ se stane skutečným podnětem, tj. je jako podnět zaregistrován, „vnímán“ (a to je skutečným počátkem každé „reakce“, nikoli něco „vnějšího“). Pokud na jakýkoli „podnět“ příslušný subjekt nezareaguje, pak se tento „podnět“ žádným podnětem nestane. Je tomu stejně jako s každým „příčinným“ vztahem: aby se „možná“ příčina mohla stát skutečnou příčinou, musí na ni „následek“ zareagovat resp. musí se ten následek stát výkonem (reakcí) subjektu. Pokud k tomuto „výkonu“ nedojde, nic předem daného (tj. žádné antecedens) se příčinou nestane a stát nemůže.

(Písek, 120227-2.)